

TELEGRAFUL ROMAN.

ipare Marția, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Întru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Întru România pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Întru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Cestiunea ardelenă în senatul României.

Cestiunea ardelenă, precum scim, a fost pusă în discuțiune în senatul României prin dl. Dimitrie Sturdza, șeful partidului liberal, prin discursul său rostit în ședința din 9 Dec. a. c. pe care l-am reprodus prescurtat în nrul anterior și prezent al fôiei noastre.

La acest discurs a răspuns în ședința următoare dl. ministru de externe Al. Lahovary, ér' după aceea au mai vorbit tot în cestiunea acésta în alte două ședințe domnii Mărzescu, Șendrea, teologic Tache Ionescu, Aurelian, Panu și comisarul V. A. Urechia, presiden-parastasul ei și ministru president domnul sta o bun: Catargiu.

recunoșterea permițându-ne spațiul a reproducé în întregul lor aceste interesante discursuri, cari însă sunt de interese pentru noi, dăm un resumat din partea aceea a lor, care atinge cestiunea română ardelenă.

Dl. ministru de externe Alecs. Lahovary, trecând în vorbirea sa la politica esternă, sulevată de dl. Sturdza, dice, că cestiunea Transilvaniei trebuie tractată cu sânge rece, fără patimă și cu deosebire nu e permis a făuri din ea o armă de partid, ceea ce ar fi o mare greșală, chiar o crimă.

Când ministru I. Brătianu a răspuns la o interpelațiune a lui M. Coghăniceanu în cestiunea espulsării cător-va români din Transilvania, a declarat, că în calitatea sa de ministru nu pôte vorbi cu aceeași libertate ca un simplu deputat. Pentru același motiv oratorului, răspundând d-lui Sturdza, are să vorbească ca ministru răspundător al unui stat, conștient de rolul pe care-l jôcă în Europa, știind să prețuască legăturile de preținie, pe care le are cu vecinii.

Înainte de tôte, trebuie să ne întrebăm, dacă sfaturile date de d-l Sturdza sunt conforme cu politica urmată de partidul liberal în timp de doisprezece ani; dacă acele sfaturi se

acordă cu principiile de drept internațional, care conduc relațiunile dintre două state independente; dacă d-l Sturdza, devenind mâne ministru, ar urma însuși acele principii; dacă, în sfârșit, făcând-o acésta, o asemenea politică ar fi folositoare pentru țară?

Dl. Sturdza e de părere, că datorită noastră e să mântinim intactă naționalitatea nu numai a românilor din regatul nostru, ci tot-odată și a celor de sub alte dominațiuni, adevă să trecem Prutul, Carpații și Balcanii?

D-l Sturdza voesce a se amesteca în luptele politice dintre ungurii și românii din monarhia austro-ungară. Cu ce drept, întrăbă d-l Lahovary, am interveni noi pentru a da sfaturi românilor din Transilvania, recomandându-le cutare atitudine? Chiar dacă românii ar primi sfaturile noastre, prin ce mijloc se le aducem la îndeplinire?

Prin intervențiune? D-l Sturdza dice: Nu! d-sa a inventat un nou mijloc, ne sfătuesce a face pe cinstitul samsar, ca principele de Bismark la conferința din Berlin. Acésta a putut-o face un Bismark, intervenind între Anglia și Rusia, dar nu noi. Dacă eu aș trimite un ambasador la Viena spre a interveni în favoarea românilor transilvăneni, ce aș face dacă i-se va răspunde printr'un refus categoric? Sau se declar resboiu sau se fac scuse. Ca ministru nici una, nici alta nu pot face.

Eu nu voi recurge la asemenea mijloce, căci nu e tréba noastră a ne pune în pozițiuni ridicole și greșite. Când drepturile statului român vor fi într'adevăr atacate, atunci vom sci să le apărăm cu bărbăție, cu energie și cu credință.

Dar acésta nu arată, că nu ne interesăm de frații nostri de peste munți. Se pôte, ca bărbății de stat unguri să se convingă, că ar fi mai bine să se schimbe politica magiarilor față cu românii din Ungaria. Trebuie să lucrăm spre a-i convinge. Dar numai pe acésta cale se pôte lucra.

Orice alta este inutilă, este periculôsă!

Poporul românesc nu va peri, deoarece n'a perit în decurs de vécuri, trecând prin grele încercări. Oratorul încheie, dicând, că în sfârșit între magiari și români trebuie să urmeze o înțelegere, prin concesțiuni reciproce pacifice. —

Dl. Mărzescu dice, că scopul nostru trebuie să fie a stabili o legătură intelectuală între toți românii. Cei de preste munți sunt persecutați și României independente nu i-e permis a sta nepăsătoare față de aceste porniri ale magiarilor. Opoziția nu pretinde de la guvern, ca să începă resboiu, dar pretinde ca să se intereseze guvernul de sôrtea românilor de sub stăpânirea ungurască. Dl. Sturdza a cerut samă de la guvern, că ce atitudine vrea să observe în cestiunea românilor de dincolo. Ministrul de externe a răspuns evasiv, ca se pôte sta la o parte, neutru, în tótă cestiunea. —

Dl. Șendrea dice, că răspunsul dat de dl. Lahovary dlui Sturdza nu e corect, căci dl. Sturdza nu a cerut guvernului să întrevie pe cale diplomatică în cestiunea românilor ardeleni ci a cerut, ca guvernul să aibă o atitudine românescă. Guvernul trebuie să o spuie, că România, cât timp românii din Ungaria sunt persecutați, nu pote merge cu Austro-Ungaria. Trebuie acésta să o spunem ungurilor, ca să o scie. —

D-nul ministru Tache Ionescu: D-nul Șendrea spune, că d-nul Lahovary nu a priceput pe dl. Sturdza, că nu i-a cerut dl. Sturdza dlui Lahovary să intervieve la guvernul magiar ca să facă să înceteze persecuțiunile asupra românilor din Ungaria, ci i-a cerut cu totul alt-ceva.

Dl. Șendrea dice că dl. Sturdza a afirmat că în complicațiunile Europei, cari s'ar putea ivi atunci când statele Europei ar fi împărțite, România nu se pôte găsi în grupul în care s'ar afla Austro-Ungaria, din pricina

relelor tratamente pe care magiarii le aplică fraților nostri din Ungaria.

Acésta e cestiunea? Regret, că dl. Sturdza nu e aici să ne lămurească, căci dacă acésta e cestiunea atunci voi avea de constatat că domnul Sturdza și-a schimbat cu desăvârșire politica sa, pe care nu mai departe de cât acum trei ani a exprimat-o în „Revista nouă” sub iscălitura sa în termeni așa de vii, în cât declară pe ori-cine ar avea altă politică drept neghiob și aprôpe drept trădător de patrie.

Și atunci, dacă dl. Sturdza menține talmăcirea dlui Șendrea, noi îi vom spune alt-ceva, îi vom spune, că nu e momentul să ne ocupăm noi, guvernul, de acésta și că nu e tréba noastră să facem ceea-ce face dl. Sturdza mereu, ca să spunem acum ce are să facă statul român în momente de complicațiuni, pe care am dori să nu le vedem sosind nici o dată.

Iată ceea ce am de răspuns dlui Sturdza. Ii mai răspund un lucru și cu acésta încheiu: Dl. Sturdza a insistat asupra importanței elementului român din afară de regat pentru existența românismului în lume. Dar a uitat d-sa alt ceva, a uitat, că este tot atât de adevărat, ba încă de o mie de ori mai adevărat, că pe lângă existența românismului pretudinând, e ceva mai esențial, este conservarea, întărirea și propășirea regatului român. Căci dacă este incontestabil că faptul, că mai sunt alte 5 milioane de români de cât noi, dă o splendoră mai mare nêmului nostru, e de netăgăduit că dacă n'ar exista regatul României, nu ar mai pute fi vorba de cauza și interesele românismului nicăiri.

Și eu cred, că atunci, când partidele politice — mai bine să dicem țara întrégă, căci în acésta cestiune nu vor fi partide politice — când țara va fi pusă în gréua și tot-d'a-una nenorocită necesitate de a și alege rolul seu într'un conflict, înainte de tôte se va gândi care e interesul permanent al conservării, întărirei și propășirii regatului român.

FOIȚA.

SÔRTEA.

„Cine n'are noroc, n'are,
De când nasce până móre.”

Zadarnică e tótă filosofia nefilosofilor și înțelepciunea înțelepților, zadarnică e tótă încercarea cu provocare la proverbe vechi, tôte sunt zadarnice. În mine s'a încuibat, adêne s'a încuibat credința, că în lumea acésta totul atârnă dela noroc, și cine n'are noroc, se aibă minte cât o clăie de fân, tot nu o scôte în lumea acésta.

Dacă trăiesci în lume trebuie să aibi noroc, și după cântecul poporului:

Cine n'are noroc, n'are,
De când nasce până móre;

și acésta e sfântă ca lumina sôrelui, și cu provocare la întrégă viața mea pot documenta acésta nu numai în foia acésta scrisă în sara Sântului Nicolae, ci și cu o sumă de alte scrieri, cari au vădut lumina ăleii în publicistica noastră.

Când eram student, eram în un cuartir mai mulți tineri de români, și mai mulți fiind, fie-care din noi învêța, după cum îl ajuta capul. Eu nu mă numéram tocmai între cei mai slabi, aveam însă un coleg, care nu se putea numéra tocmai între cei mai buni, deși nu era din districtul Făgărașului, unde lipsa diplomei de nemeșie se documenteză de multe ori prin fapte, cari ar merita să fie diplomate.

Nenorocul s'a legat de mine din copilărie, dară și colegul meu s'a legat de sôrtea mea, ca și nenorocul, și de câte ori mă calcă pre mine nenorocul, pre el norocul îl înalță, și eu așa m'am familiarizat cu caprițiile norocului, și ale nenorocului, încât nici nu-mi pot închipui altfelu cursul lunei.

Mi se întâmpla câte-odată ca student, că nu eram tocmai preparat. Nenorocul me punea în fricôsă tremă, încât se părea că m'au înghețat niște friguri. Ochii profesorului erau ațintiți tot asupra mea, îmi auidiam numele, mă sculam, și în grôza mea, uitam și ce am sciut. Eram sigur de notă slabă, dar și de aceea, că după mine era provocat colegul meu. Și norocul păcatului, el răspundea bine, deși eram sigur și de

aceea, că de o lună de ăile numai pentru acea temă s'a preparat.

Am venit în Sibiu la teologie, colegul meu cu mine, și de câte ori profesorul combattea doctrina predestinațiunei ca necompatibilă cu doctrinele bisericeii, el, colegul meu, care ședea tocmai lângă mine, era un „memen to” în ochii mei, el îmi demonstra contrariul, și am eșit din seminaru cu păcatul pe suflet, anume cu grozavul păcat, că în lume fără de noroc nu plătește omul o cêpă degerată.

A trecut aprôpe o viêtă, de când nu am mai dat față cu colegul meu, nemuritoriu în ochii mei pentru fabulosul noroc, de care a avut parte în viața sa. Cărările ni s'au despărțit, am intrat în viața practică, și ne-am frecat când cu unguri, când cu nemți, după cum adevă ne împingeau împregiurările. Eu am devenit mare apostol al predestinațiunei.

Vara în ôrele libere după ce terminam afacerile cancelariei, eșiam pentru distracție în o grădină, unde jucam popici.

Ajuns între ômeni practici jucam jocul cel mai practic (paremi-se încep a căde în păcatul cacefoniei) Kriegspartie, sau pe ro-

mânesce: poți să dai pe unde vrei, numai pice la popice.

Era între noi unul, bine încheșat, și acela cu „porcii” sei proverbiali totdeauna făcea câte 8—9.

Și-mi crescea inima când nervosul locotenent din partia noastră la vederea ac-lui orb noroc striga: „Der Dumme hat's Glück”.

Când am auidit sensul germân al proverbului, mi s'a luat ca o pêtă de pe inimă. Va se dică norocul e legat de multe ori legat chiar și de „porc” și eram cam flotat, că în întrégă viața mea nu am dat față cu norocul.

În sesiunea congresului nostru din tómana anului 1891 am fost ales și eu în comisiunea pentru elaborarea proiectului de normativ privitoriu la alegerile congresuale. Când am ajuns la dispozițiunea, carea prevede paritatea voturilor, și care în acel cas pune sôrtea fiitorului deputat în mâna norocului, eu am combătut cu tótă tăria tragerea la sorți, și acésta o am făcut din purul egoism, pentru-că admise în alegerile noastre caprițiile sorței, eu devin pradă acelor capriții, și sum condamnat pe vecie să ocupa loc pe băncile din galeria salei de statense, unde se țin ședințele con-

Și în acest sens, dl. Lahovary și totă acțiunea partidului conservator slujeste causei românesce. Lucrând cu muncă cinstită, inteligență și desinteresată la propășirea acestui stat, la năltarea lui. La crearea unei civilizațiuni românesce, a unei culturi românesce, noi aducem causei românesce în general un neprețuit avantaj, căci dăm cuvânt ori-cărui român, ori de unde ar fi el, să știe pentru ce e mândru de a fi român și prin urmare să-și păstreze ființa sa de român în vecii-vecilor.

Dl. Aurelian nu înțelege de ce ministrii s'au supărat într'atât, fiindcă opozițiunea a ridicat cestiunea transilvană. Dl. Sturdza, ăice dl. Aurelian, n'a făcut de cât aceea ce ar fi făcut ori-ce bun român, când este reprezentantul unui partid politic. D-sa aduce aminte atitudinea lui Cavour în camera piemonteză, când reclama pentru toți italienii dreptul de a se interesa de italienii asupriți. Aci, nu e vorba de tripla alianță sau de participarea noastră la această constelațiune politică, ci de faptul, că noi românii nu putem fi prietini acelor cari persecută neamul nostru.

Urmând, oratorul arată, că totă presa europeană se ocupă astăzi de cestiunea românilor transilvăneni. În epoca noastră suferințele unei națiuni se bagă în samă și provocă mișcări în opinia publică. Nu ne putem dar desinteresa de sorta fraților nostri din Ungaria, căci Europa ne ia înainte și se interesează ea de dănsii. Cestiunea română este astăzi o cestiune europeană și ca atare trebuie să ne intereseze mai ales pe noi.

Dl. Lahovary rectifică unele aserțiuni, care i-au fost atribuite de dl. Aurelian în cestiunea transilvană. D-sa negă, că ar fi consiliat nepăsarea în fața acestei cestiuni naționale, dar a dis, că e imprudent a ațita focul și e chiar crimă a face din cestiunea transilvană o armă de partid.

Dl. Panu cu privire la cestiunea ardelenă face unele reflecțiuni în privința viitorului Austro-Ungariei și ăice, că acest stat trebuie să devie o confederațiune. Nu se scie, ăice dl. Panu, dacă nu va veni ziua în care vom fi plăturea cu ungurii, spre a ne apăra existența. Cu toate acestea, oratorul crede, că dl. ministru de externe ar fi putut avea un limbaj mai mândru, mai înalt față cu o cestiune atât de mare ca aceea a Transilvaniei.

Ministrul P. Carp:

Dacă singura călăuză a politicii noastre este situațiunea fraților nostri din țările vecine, trebuie să ne întrebăm: Ore numai în Transilvania sunt români? Nu sunt români și dincolo de Prut? Cărui frate să dăm mâna?

În ce privește cestiunea Transilvaniei, nasce întrebarea, dacă resol-

varea ei este în mâinile noastre sau în mâinile românilor de dincolo? Eu cred, că este în mâinile fraților nostri. De ce să deșteptăm dar în mintea lor speranța că le va veni ajutorul de la noi. Cestiunea se va rezolva atunci când magiarii vor vedea că nu pot obține nimic pe calea de desnaționalizare și vor înțelege că interesul lor cere împăcarea cu românii. Dar acesta nu se va face prin fraze góle pronunțate în această incintă sau prin preumblări pe strade, prin manifestări, prin intervențiuni ci prin convingerea pe care o va căpăta Europa întregă și magiarii, că românii sunt de un nēm nobil care nu se lasă a fi nimic.

D. V. A. Urechiă ia cuvântul la discuțiunea specială, fiindcă la discuțiunea generală a crezut, că vocea sa nu are destulă autoritate pentru a vorbi în alte cestiuni, fiindcă este resleț și nu face parte integrantă a unui partid. Dar în cestiunea națională se crede dator a lua cuvântul în calitate sa de președinte al Ligei culturale. Oratorul face o comparațiune între cele ăise de d-nii Al. Lahovary și Carp și găsesce că dl. Lahovary a lăsat cel puțin o licărare de speranță, pe când cuvântarea dlui Carp a lăsat a înțelege că trebuie să părăsim pe frații nostri.

Oratorul făcând o digresiune órecare ajunge în fine la miezul cuvântărei sale, care constă în a arăta că politica României nu póte inclina cu succes spre tripla alianță, pe cât timp situațiunea fraților nostri de peste munți va fi aceea ce este astăzi. Dl. Urechiă negă apucăturile iredentiste ce se atribue Ligei și espune programul ei exclusiv cultural. Oratorul termină exclamând că, ori care va fi guvernul, poporul român îl va sili a face politică națională ce se cuvine nēmului românesc.

În fine dl. Lascar Catargiu, primul ministru, face următórea importantă declarațiune: Suntem în cele mai bune relațiuni cu puterile; dar precum ce lelalte puteri nu se amestecă în afacerile noastre interioare, tot astfel noi nu trebuie să ne amestecăm în afacerile lor interioare. Numai astfel vom fi respectați, când noi vom scia a respecta la rëndul nostru drepturile imprescriptibile ale altora.

Infrățire. În foile unguresci cetim, că studenții gimnasului din Blaș au făcut în 17 l. c. o excursiune la Cluș, sub conducerea dlui director Vasile Hossu, pentru de a visita raritățile orașului. La gară au fost primiți de un comitet al românilor și de biroul societății carpatine transilvane din Cluș. Ei au fost salutați de președintele Szadeczky la care a răspuns dl. Hossu unguresce. Casina română a dat un banchet festiv în onórea lor.

Dl. Horváth Gyula plin de bucurie pentru această excursiune, scrie în foia sa un mic articol, care începe astfel:

„În stîrșit o scire, care causéază bucurie sinceră, adevărată în inima fie-cărui patriot. Ne-am privit unii pe alții cu mânia, cu ură. Ne-am privit unii pe alții cu recelă, cu dispreț sau chiar cu șuerături și aruncături de petri . . .

„Am căutat unul în celalalt pe dușman și durere, am și aflat ce am căutat.

„După mulți, mulți ani, pe cari i-am petrecut în mânia și ură, étă o ăi senină, radiósă, în care simțim lumina blândă a prieteniei, căldura dulce a frățietății“.

Nu-i vorbă e bună frățietatea și e de dorit, căd trebuie să rectificăm pe dl. Horváth, când, amintind de șuerături și aruncături de petri, vorbește în plural; trebuie să vorbească în singular, deóre-ce noi românii n'am aruncat în magiari ci petri. Și apoi trebuie să mai repetăm, ce am ăis și de alte ori, că nu noi românii suntem, cari respingem infrățirea sinceră, cât timp nu ni se cere jertfirea avutului nostru național.

Revista politică.

Cu ocasiunea desbaterilor din parlamentul austriac, referitóre la stările excepționale din Boemia, s'au petrecut scene caracteristice. Deputatul antisemit Lu eger, după ce combătú motivele, pentru care a fost declarată starea de asediu își continuă vorbirea astfel: Dar chiar să fie temeinice motivele acelea, lupta politică din Boemia este numai o copie slabă a luptei, pe care magiarii au purtat-o contra împératului și contra imperiului. De câte ori Austria n'a fost insultată de acei rebeli, câte papire împé-rătesci au fost mângite și svêrlite de pe păreți; câte stéguri negre-galbine nu au fost călcate în noroiu. Sciți d-vóstră că în anul 1866 vitezele regimente magiare s'au lăsat să fie prinse; sciți, că în același an prizonierii magiari s'au reîntors în Ungaria sub formă de legiune a lui Klapka ca să lupte contra împératului, imperiului și contra regelui lor; aduceți-ve aminte de cultul lui Kossuth, care durează cu tóte, că regele a ridicat Budapesta la residență; aduceți-ve aminte de batjocorile ce a avut să le sufere armată imperială chiar în, palament, aduceți-ve aminte de scenele, ce s'au petrecut cu ocasiunea încoronărei monumentului lui Hentzi, cu batjocore și insulte s'a respins propunerea d'a se împodobi pe lângă monumentul honveților și monumentul lui Hentzi. Magiarii au ajuns totul; au creat dualismul; au căpătat concesii mari politice, comandă magiară, ba chiar și curte, tot au ajuns acei rebeli contra împératului și imperiului, asupritorii germanilor și slovacilor din Ungaria! Ei nu sunt domni numai în Ungaria, dar ne stăpânesc și pe noi și noi suntem heloții judeo-magiari etc.

Acésta vorbire a provocat mult sânge reu în Ungaria, presa magiară e foc contra lui Lu eger. Desbaterile de altfelu s'a terminat respingându-se propunerea raporturii minorității din comisiunea, căreia s'a dat spre studiere afacerea și pasul guvernului pentru starea excepțională din Boemia s'a aprobat.

Dieta ungară a ținut în Sâmbăta trecută cea de pe urmă ședință mai meritorică înaintea vacanțelor de Crăciun. Desbateri mari nu au avut loc. Președintele a anunțat procsima ședință pe 20 Ianuarie, ér până atunci comisiunile să-și termine lucrările, ce le au. Opozițiunea a făcut și aici gălgăie, voidn a scurta termenul vacanțelor. Ministrul Fejérváry a declarat însă, că fiind sêrbătorile gr. or. mai târziu, nu se póte pune alt termin.

Ministrul președinte Wekerle a fost la Viena, și a fost primit în audiență de Maj: Sa monarhul. Scopul călătoriei, precum se anunță, stă în prima linie în legătură cu regularea curții magiare. Densul a conferit mai mult timp cu Maj. Sa apoi cu maestrul suprem de curte, cu ministrul de externe Kalnoky și cu ministrul de finanțe austriac Plener.

Precum am anunțat într'un număr anterior parlamentul german a primit cu majoritate de voturi tractatul de convențiune comercială între România și Germania. Scirile din Bucuresci anunță, că și tractatul între Austro-Ungaria și România se va semna în curênd și astfelu aceste două state, după-ce un șir de ani au stat pe picior de rebel valam, care a adus multe daune Austro-Ungariei și în special românilor mărginași cu România, vor trăi în pace pe terenul economic. O scire din Viena anunță, că un tractat comercial se va încheia și cu Rusia. Negotierile au început, dar nu se póte încă prevedea la ce rezultat vor duce.

Crispi a * * * * * compus definitiv cabinetul italian, carele a și depus ju-

rământul înaintea regelui. N'a fost ușor a compune un cabinet italian, în care țera să aibă óre-care speranță de durată mai lungă. Trista stare financiară a încurcat chiar și pe bărbații cei mai de frunte. Ministrul de finanță și totdeodată ministrul de interne este bar. Sidney Sonnino, carele în relațiunile financiare ale Italiei a jucat un rol important, dându-se deosebită atențiune. El e recunoscut, că cunoșce bine referințele economice ale țerei și cu deosebire raporturile din Sicilia, cari au causat multă greutate deputaților și senatorilor. Cu tóte că d-l Crispi este considerat ca un bărbat energetic și cu mână de fer. presa opozițională nu are nici o încredere în capacitatea cabinetului de a conduce timp mai îndelungat afacerile țerei.

Discursul d-lui Sturdza despre cestiunea română.

(Lucbeere).

Acum în urmă românii de dincolo au făcut un mare act politic, fôrte înțelept și fôrte important. Ei au mers în deputațiune la Viena și au prezentat împératului-rege un protest contra nedreptăților, care li se fac de către concetățenii lor magiari. Memorandul românesc, în lupta crâncenă dintre magiari și români, era continuarea politicii poporului de dincolo, consistând în lealitatea acestuia către tron și în devotamentul său pentru patrie. Ungurii s'au năpustit asupra conducătorilor români, cari au mers cu Memorandul. Unii deja sunt în temniță, alții sunt dați în judecată. Din parte-i, guvernul nostru a avut, în această cestiune, o purtare ce desêvêșire împotrivită intereselor românesce. Pe când românii de dincolo se frământau cu idea ce să facă, să mērgă ori nu la Viena, guvernul nostru luase fățiș partea minorității românilor, care sfătuiu să nu se ducă. Ađi însă, după ce Memorandul s'a dat împératului, se vede de tóta lumea cât de mare lucru a fost ducerea lui, căci, dacă nu ar avea și alte rezultate, deja el a făcut cunos-ut lumii întregi, că în mijlocul Europei esistă un popor de asupritori, căruia îi sunt bune și binevenite tóte mijlócele de asuprire, cele mai strașnice și cele mai crâncene. Nu mai este nevoie deci să spun, cât de réu s'a purtat guvernul nostru, luând partea anti-memorandiștilor.

Dēunăđi a venit în Bucuresci un magiar, anume Horváth Gyula, vice-președintele uneia din acele asociațiuni instituite de magiari pentru a desnaționaliza pe celelalte popóre din Ungaria. Acest om, care a venit aici cu gânduri perfide, a fost primit ca un frate de către conservatori, s'a tractat cu densul și s'au discutat lucruri de mare însemnătate în afacerile naționale, lucruri care de alt-fel nu aici, ci numai la Sibiu trebuie tractate: modalitatea resolvarii cestiunii românilor din Ungaria. Cu acel om, venit aici în mod pieziș lumea oficială a stat de vorbă și a tractat; aceiași lume oficială nu vorbește însă cu nici unul din românii asupriți, de teamă ca nu cum-va să se compromită.

Dar mai mult încă: guvernul nici nu are măcar o idee hotărítă asupra cestiunii românilor de dincolo. Este o completă zăpăceală între membrii lui asupra acestei cestiuni. Unii le ăic românilor: împăcați-vé cu ori-ce preț cu ungurii, supuneți ve lor, închinați-ve lor. Alții vor să ia Transilvania. Astfel cetiți articolul de alaltăeri din „Timpul“, cetiți și „Iredenta română“, unde dl. Bonifaciu Florescu scrie sub un pseudonim tórté transparent. În același timp, guvernății ne aruncă nóuê liberalilor două acuzări în această cestiune: că am cerut scuse după toastul domnului P. Grădișteanu la Iași și că am expulsat niște ăiariști ardeleni, care trimiseseră dincolo proclamații incendiare și iredentiste. Despre incidentul dela Iași cred, că ađi însuși dl. P. Grădișteanu trebuie să regrete că la un banchet oficial, de față cu regele, i-a scăpat acea espresiune a „nestimatei care nu lipsesc din coróna României“, care nu putea reprezenta decât o opiniune personală a

Majoritatea a fost contra mea, s'a primit sórtea, și eu am scit, că prima victimă eu voi fi.

Și după o serie lungă de ani éră m'am întâlnit cu puil nenorocului și cu puil norocului, cu colegul meu de odinioară.

Notița despre alegerile congresuale publicată în numărul de Sâmbăta al „Telegr. Rom.“, mi-a pus pe frunte sórtea.

„Și-au tras sorti, și nu a cădú sórtea pre mine, și nu m'am numêrat între deputații congresuali“.

Sâmbăta sara toți cunoscuții s'au adunat în jurul meu. Unii mă felicitau alții îmi condolau.

Nu sciu acuma, cari îmi sunt amici și cari neamici, una însă și acum îmi resună în urechi, partea din urmă a cântecului poporal:

Că eu noroc n'am avut,
De când maica m'a făcut,
Póte nici noi mai avea,
Ca-astă lume-i tot mai rea.

Slovă.

d-sale, dar pe care guvernul nu și-o putea însuși, căci atunci opinia personală a dlui P. Grădișteanu devenea un program de guvernământ și ori-cine trebuie să recunoască, că nu poate regatul României să aibă un asemenea program. De asemenea, ori-care ar fi libertatea prescii noi nu putem și nu vom putea permite ca toți volante incendiare să se tipărescă nepedepsit pe teritoriul nostru, mai ales când acelea aduc pagubă chiar causei născutului român și folosesc numai dușmanilor acestuia.

Așa dar, cum vedem, în cestiunea română guvernul urmărește tot o politică de duplicitate. De o parte nu vrea să-și piardă popularitatea, de altă parte ține să trăiească în cele mai bune relații cu unghurii, la a căroră prietenie ține mai presus de orice. Nu e lucru de mirare însă, Români de dincolo numesc pe magiari „boerii noștri”. Boerii cu boerii cum se nu se înțelegă? De aci șovăire, complicată de altă parte și cu multă nepricepere. Fapte însă nu sunt.

A face politică nu înseamnă de sigur a vota numai indigenate. Mai ales omii în vîrstă trebuie să se preocupe de aprăp de cestiunile mari și să caute a clarifica situațiunile. Astfel, dacă am luat cuvântul asupra acestei cestiuni, m'am gândit mai întâiu, dacă se poate face ceva pentru rezolvarea ei și dacă este de sperat că împăcarea dreptă între români și magiari se poate ajunge. Cred că da. O singură cestiune ar fi mai greu de rezolvat: autonomia Transilvaniei. Dar pe cât știu eu, care am avut prietenie și cu Șaguna, și cu repositatul G. Barișiu, doi fruntași ai românilor de dincolo, românii nu cer autonomia decât ca o garanție în privirea magiarilor. Dar dacă li s'ar da românilor garanții temeinice, că drepturile lor și ca cetățeni în stat, și ca omii vor fi onest respectate, nu cred că ar mai fi vre-o dificultate asupra acestei cestiuni, căci socotesc pe fruntașii românilor de dincolo omii cuminți.

Ce cer românii este respectarea și aplicarea sinceră a legii de existență a naționalităților, lege fundamentală a statului unghur, dar pe care magiarii o violăză dilnic contra românilor.

Românii mai cer apoi egala îndreptățire a lor cu magiarii în stat. Ei dic: Sute de ani am fost iobagii magiarii, sute de ani am luptat pentru regatul Ungariei, am dat Ungariei pe cei mai strășnici apărători ai sei, pe Ioan Corvin și pe Mateiu Corvin. Ați avem drept să nu mai fim tractați în mod excepțional și dușmănesc. Ei cer așa dar desființarea legilor de excepțiune. Căci în timp ce unghurii stăruiesc Transilvania să fie politicesc una cu Ungaria, ei lasă în Transilvania o lege electorală specială. Causa acestei contradicții este că astfel românii sunt mai ușor de asuprit. Mai cer apoi românii, ca să nu se mai ducă copii lor cu sila în Kișgedov-urile unghuresci unde dela vârsta de 3 ani se încep desnaționalizarea lor. Acesta e o barbarie ne mai pomenită, vrednică numai de un popor asiatic, și nu de un popor european.

Românii vor într'al treilea loc încetarea persecuțiunilor, adevărată să potă și scrie în libertate și duce petițiuni împăratului și tipări acele petițiuni, fără ca acesta să se considere drept trădare de patrie.

În fine, Românii cer respectarea individualității speciale a bisericii și a școlii lor, pe care atât le-au atacat și le atacă magiarii. E destul a ceti cele ce se dic în parlamentul din Pesta asupra acestei cestiuni, pentru a ne înflora. Pare că nu am fi în Europa, dar în mijlocul Africeii.

Dacă Ungurii le-ar acorda acest-a, eu cred că ori-ce român cu simț s'ar învoi cu e.e. Iată deci punctele, asupra căroră și guvernul ar trebui să stăruiască, pe care să le pună în evidență și să le discute cu compănelă. Căci este absolut necesar, ca și noi să ne spunem cuvântul nostru și să nu lăsăm numai magiarii dreptul de a vorbi în afacerile romănesce. Altmintrelea rolul nostru devine acela al unor instrumente de magiarișare. Trebuie să ne spunem deci cuvântul nostru și tot-odată să facem pe unghuri să înțelegă că, dacă ei s'ar afla în pri-mejdie, cum vom putea ore noi să le venim în ajutor, când ei asupresc, strivesc 3 milioane de frați ai noștri. Trebuie să-i mai facem a înțelege, că dacă ei distrug pe acei români și ne slăbesc astfel pe noi, nu

se întăresc, ci se slăbesc chiar pe ei. Acesta trebuie să le-o spunem noi toți, cetățeni, parlament și guvern.

Îmi rămâne acum să dic câteva cuvinte și despre așa dusa irendentă. Ea este o nescocire a dușmanilor noștri; ea nu are nici un sens. Irendenta italiană a atras simpatii generale, pentru că era vorba, că poporul italian să-și recapete/capitala ei Roma și nesce provincii, a căror deslipire de la Austria nu atrăgea după sine desființarea monarhiei habsburgice, care este de întâia necesitate pentru civilizațiunea europeană. Irendenta română însă nu ar pută găsi simpatii la nimeni, afară decât la dușmanii noștri, care ne-ar împinge la cucerirea Transilvaniei pentru-ca în conflagrația ce astfel s'ar nasce, mai ușor să ne potă înghiți chiar pe noi. Esistența monarhiei Austro-Ungare este de altcum o necesitate chiar pentru statul român, după cum și statul nostru este necesar să existe chiar pentru Austro-Ungaria. Așa fiind, aceste două state nu pot lucra unul pentru desființarea celuilalt și deci ideea irendentistă este o idee bolnavă, la care numai cei naivi se pot gândi cu sinceritatea cugetului.

Noutăți.

Deputați congressionali. În arhidieceasă mai sunt aleși deputați congressionali: în cercul Deceș Preacuv. Sa Nicanor Frateșiu, protosinzel, ases. consist; în cerc. De va: Romul Crainic, protopresb; în cerc. Iliu: Avram Păcurariu, protopresb. și în cerc. Abrud: Vasiliu Dămianu, protopresbiter.

Din diecesă Aradului ne sunt cunoscute următoarele alegeri de deputați clericali: în cercurile Arad Radna păr. Vasiliu Beleșiu, protopresbiter; în cercurile Șiria-Ienopolea: păr. Georgiu Popoviciu, protopresbiter; în cercurile Giula-Chișineu: păr. Vasiliu Mangra, ieromonach; în cercurile Timișoara Banat-Comloș: păr. Dr. Traian Puticiu, protopresbiter; în cercurile Lipova-Vinga: protosinzel Augustin Hamsea.

Din diecesă Caransebeșului deputați clericali: în cerc. Caransebeșului. Preacuv. Sa părintele archimandrit Filaret Musta; în cerc. Lugoșului Dr. George Popovici, protopresbiterul Lugoșului; în cercul Făgetului Sebastian Olariu, protopresbiterul Făgetului; în cercul Jebelului Dr. Traian Badescu secretariu consistorial; în cercul Ciacovei Ioan Pinci protopresbiterul Ciacovei; în cercul Verșetului Andreiu Ghidiu, protopresbiterul Caransebeșului; în cercul din Petrovosele Trifon Miclea, protopresbiterul Panciovei; în cercul Iamului Filip Adam, protopresbiterul Bisericeii-albe; în cercul Oraviței Alecsandru Popovici, protopresbiterul Oraviței; în cercul Mehadiiei Mihail Popovici protopresbiterul Mehadiiei.

Deputați mireni în diecesă Caransebeșului:

1. în cercul I. Valeaboului, Dr. Aurel Oprea, avocat în Bocșa-montană;

2. în cercul II. Lugoș, Dr. Alecsandru Mocsonyi;

3. în cercul III. Făget, Titu Hațeg, asesor consist, avocat în Lugoș;

4. în cercul IV. Buziaș, Ioan Ionașu, asesor cons. referinte în Caransebeș;

5. în cercul V. Ghilad, Traian Barzu, asesor cons. referinte în Caransebeș;

6. în cercul VI. Verșeț, Dr. Nicolau Popovici, avocat în Verșeț;

7. în cercul VII. Iam, Petru Corcan, protopretore în Iam;

8. în cercul VIII. Sasca-montană, Ilie Trăilă, avocat în Oravița-montană;

9. în cercul IX. Oravița-montană, Ioan E. Tăran, librariu în Oravița-montană;

10. în cercul X. Bocșa-montană, Iuliu Petric, avocat în Bocșa-montană;

11. în cercul XI Caransebeș, Ioan Ionașu, asesor referinte în Caransebeș (ales și în cercul al IV.);

12. în cercul XII. Ohababistra, Ioan Popoviciu asesor consistorial, căpitan ces. și reg. în pensiune în Caransebeș;

13. în cercul XIII. Teregova, Patriciu Drăgălina, profesor la institutul pedagogic în Caransebeș;

14. în cercul XIV. Domașnia, Ilie Curescu asesor consistorial, locot. ces. și reg. în pensiune în Caransebeș;

15. în cercul XV. Mehadia, Dr. Ioan Manguca, medic în Mehadia;

16. în cercul XVI. Prigor, Dr. Ioan Popovici, avocat în Orșova;

17. în cercul XVII. Bozovicu, resul. tatul alegerei e încă nesciut.

18. în cercul XVIII. Biserica-albă, Dr. Aureliu Novac, avocat în Biserica-albă;

19. în cercul XIX. Alibunariu, Iosif Bălan, profesor la institutul pedagogic în Caransebeș;

20. în cercul XX. Satul-nou, Dr. Alecsandru Birăscu, avocat în Panciova.

Sistarea diarului „Tribuna” și „Fôia Poporului”. Sâmbătă, în 16 l. c. s'a sistat aici prin judecătoria cercuală la intervenirea procuraturii supreme de la Cluș, aparițiunea foilor „Tribuna” și „Fôia Poporului”. Pe acesta și au fost citați la judecătoria cercuală din Sibiu redactorii celor două foi și editorul și anume pentru abateri de presă, din motiv, că dl Eugen Brote, deși este proprietariul acestor foi, și nu s'a insinuat ca editor proprietar al numitelor foi la locul competent b) nu și-a pus numele pe numerii foilor, precum pretinde legea și c) n'a anunțat judecătoria, că și-a strămutat locuștia. Din partea procuraturii din Cluș a fost trimis subprocurorul Dr. Pozsonyi Gábor la pertractare, și apărător al lui Eug. Brote a fost denumit din oficiu adv. Alecs. Szántó.

Pertractarea s'a ținut cu „Fôia Poporului” diminița, cu „Tribuna” după prânț. Procurorul a susținut aceeași acuză la ambele foi, basându-se pe motivele de mai sus. Judecătoria a adus sentința, după cum a cerut procurorul, anume pedesind pe Eug. Brote pentru ambele foi la 1000 fl. amendă, 120 fl. spese procesuale și sistând aparițiunea ambelor foi până când se va insinua cineva ca editor proprietar după lege. Contra acestei sentințe au apelat toți acușai, dar ea, fără privire la apeluși, s'a pus în dată în executare și s'a dat ordin căpitanului orașenesc a nu permite să se tipărescă nici un număr al foilor.

Improcesuarea memorandului. Foile unghuresci anunță, că pertractarea memorandului e ficsată pe 23 Ianuarie anul viitor. în Cluș. Afară de membrii comitetului național, sunt încă patru acușai, pentru respândirea memorandului.

Invetători români suspendați. „Bud. Hirl.” capătă din Bistriță înștiințarea, că comisiunea administrativă comitatensă, la ordiul ministrului de culte și instrucție a suspendat din post pe invetătorii de la școlă noastră elementară superiôră din Borgo-Prund: Iacob Onea, Pavel Beșă, Eliseu Dan și Ilariu Bozga și a introdus contra lor cercetare disciplinară. Motivul este, că numiții invetători au publicat în „Tribuna” o felicitare de aderență, la adresa celor condamnați în procesul Replicei. Prin acesta ei s'au făcut culpabili de agitație contra statului și precum spune „B. H.” atât contra lor, cât și contra tuturor acelor, cari au publicat astfel de aderențe s'a introdus cercetare criminală, pe baza §. 147. al codi celui penal.

Cas de mörte. În 17. l. c. a repausat aici Ioan Filipescu, fost perceptor reg. în Turda, în etate de 64 de ani. Inmormântarea s'a săvârșit Marți, în 19 l. c. în cimiteriul din suburbiul iosefin

Douăzeci și cinci de mii fl. lui Perrotti. „Bud. Corr.” vestesce, că tenoristul dela opera din B-pesta, Perrotti, a încheiat un contract nou cu direcțiunea operei, pe trei ani, și anume pe fie-care an cu un salariu de 25,000 fl, cu condiția, ca rolurile nouă să le șcie unghuresc și să cânte în decurs de opt luni pe an, de două ori în fie care săptămână.

La scirea acesta étă ce comentor face „Bud. Hirl.” - „Este lucru vechiu, că mintea intendanturei stă locului, dar față cu acest fapt al ei, ne stă și nouă mintea în loc. Așa se vede că la operă sunt de credință, că subvenția nu se dă

din banii de dare, ci din bani furati!”

Petru Maior. Revista critică literară a d-lui Ar. Densușian scrie: Părintele E. Micu ne-a trimis o broșură tipărită pe la începutul secolului dar cu totul necunoscută până acum și care aruncă o via lumină asupra vieții lui Petru Maior și a persecuțiunilor ce a întâmpinat opera sa „Istoria pentru începutul românilor în Dacia”. În cei dintâi numeri ai acestei reviste pe a. viitoriu vom reproduce această forțe importantă și rarissimă scriere. Ea stă în fătoră cu o altă scriere romănescă tipărită tot atunci contra lui Petru Maior și deasemenea necunoscută până acum și care tot părintele E. Micu ne-a pus-o la dispozițiune.

Cestionariu istoric. Dl. Nic. Densușian scrie în „Gaz. Trans.”, că la cestiionarul istoric, compus de densus și publicat și în colonele fôiei noastre, a primit până acum drept respuns la întrebările din el mai multe sute de rapôrte, cu informațiuni forțe prețioșe din diferite părți ale României, Transilvaniei, Bănătu-lui, Ungariei și Bucovinei. Totodată dl. Densușian anunță, că la dorința exprimată din mai multe părți, amănă terminul pentru adunarea acestor date archeologice, în ce privește Transilvania și Ungaria până la 15 Februarie 1894. căl. vechiu și rögă pe acei domni, cari s'au ocupat cu explorarea acestor cestiuni, a trimite rezultatul cercetărilor lor până la terminul amintit. Adresa d-lui Densușian este: Bucuresci strada Smărdăz nr. 8.

„Biblioteca națională” Să acest titlu a apărut ca întâia broșură, perarea d-lui G. Bogdan despre Peră Maior. Ea se află de vânțare la Maria lui Schally în Cernăuți; scrie „Gaz. Buc.”

Österreich Ungarn in Wort und Bild, volumul asupra Bucovinei. Comitetul de redacțiune al lucrării acestuia a vîitat pe dl D. Dan, paroch în Lujeni, se scrie partea relativă la viața populară a Lipovenilor, Armenilor și Țiganilor din Bucovina

Grecia în încurcală financiară. Guvernul Greciei a subternat camerei un proiect de lege, care proclamă necapabilitatea de plată a statului. Creditorii statului vor primi de o cam dată 30% a vâlôrei couponului, în aur, ceea-ce face cam 50% Guvernul apoi cere imputernicirea, de a pută face împăcare cu creditorii. Dătoria publică a Greciei este 726 milioane de drachme.

Salariul primariului Vienei. Salariul primariului Vienei este ficsat la 20 mii fl. pe an. Afară de aceea el mai are o remunerație de 4000 fl. pentru de a-și ținea cai și trăsuri, apoi are cuartir gratuit (14. odăi), cu mobiliariul necesar, încăldțit, luminat, un servitor și doi vizitii.

Cancelist notarial. La subscrisul se potă ocupa statornicesc fără amănare postul de cancelist notarial de un tîner calificat de a putea conduce cancelaria notarială, pe lângă salariu lunar de 15 fl. v. a. și costul întreg, după diligență și sporiu în lucru însă se potă conta sau la creșterea salariului sau la împărțășire din venite.

Bozeș (per Algyógy) Candin Cristea, notar.

Falimentul firmei P. I. Kabdebo.

Inventariul acestei masse cencursuale s'a terminat.

După inventar:

Activele sunt	1.858,678 fl. 95 cr.
Passivele	1.731,899 fl. 63 cr.
Saldo	126,779 fl. 32 cr.

în favorul firmei.

Va se dică, dacă tôte activele firmei ar fi incassabile, ea ar fi falimentat numai pentru insolvență momentană.

Sunt însă între active și pozițiuni cari deja din capul locului se pot considera de dubioase.

Astfel figură ca debitor minele de aramă dela Bălan (Balán-bánya) cu considerabila sumă de 492,465 fl. 76 cr.

Mai are firma acții dela acele mine în valoare nominală de . . . 38,400 fl. — cr.

Total . 530,865 fl. 76 cr.

Acastă avere în urma devalvării generale a minelor de aramă se poate considera de aproape nulă.

Mai sunt apoi pretensiuni contra firmelor asemenea falite: Nendwich, Nuridsán, Markovatz și Nedelkovits în sumă de fl. 228,490.—

O parte a acestor pretensiuni încă trebuie considerată de dubioasă.

Luând drept dubioase 70% a acestei sume adică fl. 159,943, ar fi de subtras din active 690,808 fl. 76 cr. și s'ar reduce activele la 1.167,870 fl. 19 cr., în care cas din pasivele de 1,731,899 fl. 63 cr., ar rămâne necoperiți 564,029 fl. 44 cr.

În fine pierderea creditorilor se reduce la circa 33%, ceea ce este cu mult mai favorabil, decât se credea în momentul căderii firmei; acei creditori însă cari au mai multe subscrieri, fie chiar de ale falșilor, este probabil să nu pierdă aproape nimica.

un ordin papistăsc de călugări înarmați.*) Acestia au fost chemați în Ardél, la începutul secolului al XIII-lea, de către regele Ungariei Andrei II, care le-a dat în stăpânire Țara-Bârsei și i-a investit cu privilegii însemnate. Ei au întemeiat aici șapte cetăți, ale căror ruine împodobesc și acum înălțimile Țerii-Bârsei. Între acestea a fost și cetatea Brașovia, de pe cóstele Tâmpelui. Tot pe acest timp au fost aduși în Țara-Bârsei coloniști din Germania, cari s'au așezat statornic aici și ai căror urmași sunt sașii de ađi din acest ținut. Cavalerii germani încredându-se în putere au voit nu mult după venirea lor, să se scóță de sub domnia regelui Andrei II. Atunci regele îi lipsi de privilegii și în anul 1225 îi alungă de tot din Ardél.

Cavalerii germani la venirea lor în Țara-Bârsei au găsit aici pe români, pe băștinașii locuitori ai țerei, ér pe locul Brașovului vechiu de ađi au găsit localitatea română Brașov. Dela această localitate au numit ei cetatea de pe Tâmpa: Brașovia. Numele Brașov, Brașovia, de origine slavică este cel mai vechiu nume al orașului, care siugur să ađă în documentele vechi și a fost păstrat până în ziua de ađi la români, pe când sașii îl numesc Kronstadt (orașul coronei) în localitatea acesta s'au așezat și coloniști sași, ér cavalerii germani au zidit aici biserica Sântului Bartolomeu. Această biserică să ađă acum la marginea orașului, dar odinioară ea era încungiurată de toate părțile de case, căci vechiul Brașov se estindea pe șes, mai departe spre mędăđi, decât suburbii Brașov-vechiu de ađi.

Dar năvălirile tătarilor, ce au urmat nu preste mult, au silit pe locuitori a se retrage în valea strîmtă dela pólele Tâmpelui, unde apoi au ridicat întăriturile, ale căror ruine să vęd și ađi în jurul cetății.

Brașovul după alungarea cavalerilor germani a devenit în curënd cea dintăiu localitate în Țara-Bârsei, ér' în secolul al XIV și în parte și în al XV-lea era cel mai însemnat oraș comercial și industrial al Ardélului. Pe acest timp Brașovul, dimpreună cu Sibiuul și Bistrița, mijlociau co-

*) Numele latinesc al ordinului era: Cruciferi hospitales Sanctae Mariae.

merciul între țerele nemțesci și cele dela răsărit, ér produsele industriale ale brașovenilor erau răspândite până prin țara nemțescă de o parte, ér' de altă parte până în Italia și prin țerele răsăritene, până la Constantinopol. Schimbându-și însă comerciul calea sa, care trecea prin Ardél și urmând și alte calamități preste țara noastră, Brașovul a dat înderpt în privința comercială și industrială, dar cu toate acestea el a ramas până în ziua de ađi cel mai de frunte oraș comercial și industrial al nostru. În urma pozițiunii sale geografice, așezat în colțul de mędăđi-răsărit al țerei, în apropiere imediată de România, cu care acum este în legătură prin calea ferată, el a mijlocit și e chemat a mijloci comerciul între Ardél și România, și în parte și cu Bulgaria. Industria în Brașov e forte desvoltată; dintre ramurile industriale sunt însemnate cu deosebire postăvăria, pielăria, lucrărea metalelor etc. cu produse pentru esport.

În mișcarea comercială a Brașovului înainte de a se construa calea ferată, au jucat rol ca factor important de transport românii din Brașov, cari să ocupau cu cărăușia. Afară de Brașov se mai aflau cărăuși români în Zernesci, în Dêrste și în număr mai mic în Țara-Oltului, cu deosebire prin satele de lângă Făgăraș. Cei mai vestiți cărăuși însă erau românii din Brașov. Ei cutreerău până pe la 1880 cu căruțele lor mari întreg Ardélul și România, ér mai nainte mergeau până pe la Pesta și Viena, apoi prin Turcia și unii până în Rusia. Ei erau ómeni destepți, îndemănatici și onesti și astfel aveau încrederea deplină a caselor mari de negoț.

Éta cum caracterizăză Körner pe cărăușii români:

„Bine cunoscut este cărăușul român în Țara-Ungurăscă, în Ardél, precum și în România; el, cu toate că drumurile sunt rele și pe vremi ploioșe abia poți umbla pe ele, mijlocese negoțul mare între Pesta și București; cărăușii români aduc de obicei din Țara-Ungurăscă spirit și lână, din Ardél po-vară, lână, seú, potașă, sau piei nelucrate, apoi lucruri de mână și mărfuri de boltă ș. a. o parte mare a mărfurilor o duc în România. Partea cea mai mare din ei au câte 2—3 căruțe, dintre cari 2 pe schimbate sunt

totdeuna în drum; la o căruță cărăușul român înhamă câte 8—12 cai, așa că un ast-feliu de cărăuș are câte 20—30 de cai.“*)

Cu construarea căilor ferate în toate părțile, cărăușitul acesta a încetat.

(Va urma.)

Bibliografic.

A apărut:

Reunirea românilor din Transilvania și Ungaria. Studiu național-istoric-religios de Nicolau Maneguțiu, protopresbiter. Sibiu. Editura autorului 1893. Tiparul tipogr. archidieceșane.

— „Lumea Ilustrată“. Anul II. Broșura 5, a apărut cu următorii cuprins:

Tecst:

A mea este răsburarea, roman din viéa poporană islandesă de Hall Taine (urmare). — Viéța de actor în provincie, novelă de N. G. Rădulescu-Niger (urmare). — Cântec de séra, poesie de D. N. — Onóre și Datorie, roman de Alphonse de Launay (operă premiată de Academia francesă) (urmare). — Calomnia, noveletă de Tony Révillon. — Amurg, poesie de C. D. Vălcianu. — Maica și Trandafirul (după Lenau), poesie de A. Steuermann (de la Iași). — Norocul (după Schiler), poesie de Adrian Millon. — O frunză veștedă, poesie de C. A. Bonachi — Giuseppina, noveletă (din literatura italiană). — Mihnea cel réu, dramă în trei acte, de Nicolae Țincu (urmare). — Amintiri vechi, (explicația unui tablou). — Poi cu mai multe ilustrațiuni frumoșe.

*) Friedrich Körner, Bilder aus Sibenburgien etc. Lipsca, 1858.

Loterie.

Mi-reuri în 20 Decembre n, 1893

Brünn: 22 61 47 64 4

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere Poetică a Ardélului

Silvestru Moldovan.

(Urmare).

Între multele popóre străine, cari s'au strecurat în decursul vécurilor prin frumoșă noastră țară, locuind aici timp mai scurt sau mai îndelungat, au fost și cavalerii germani,

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1893.

Table with train schedules for Budapest, Arad, Teiuș, and other stations. Columns include train types (Tren de persoane, Tren accelerat), times, and station names. Includes sub-tables for Budapest-Predeal, Budapest-Arad-Teiuș, and Budapest-Orșova-Verciorova.

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă órele de nópte.